

Ik bied een lage maar eerlijke prijs voor een overnachting van één persoon. Ze kijkt naar haar man die meteen bevestigend knikt. De dame (ik ken haar naam niet) neemt me mee in de woning en leidt me rond. Ze vertelt ook de ganse geschiedenis van de woning. Er zijn 3 slaapkamers en de woning is afkomstig van de vrouw haar overleden grootmoeder.

Alles is er aanwezig. Ik mag ook gebruik maken van de vaste telefoon want in het volledige dorp is er geen bereik met de GSM. De dame begint nu ook de woning te stofzuigen. Ik zeg haar dat dit niet nodig is, dat het niet vuil is maar zij heeft er geen oren naar. Ik ga dan maar wat inkopen doen bij de bakker want deze is morgen gesloten. Nadien ga ik in de bar een biertje drinken.

Als ik een uurtje later terug kom is de woning al gestofzuigd maar nu is de vrouw de buitendeur aan het afwassen en ze gaat ook nog de ramen poetsen. Ik doe geen moeite meer om te zeggen dat dit voor mij niet nodig is. Ik ga een douche nemen en als ik terug kom heeft ze net gedaan met poetsen. Voor ze naar huis vertrekt (zij woont een tiental kilometer verder) haalt ze nog de paraplu uit haar auto en overhandigt mij deze. Voor als je straks naar het restaurant gaat zegt ze. Misschien regent het dan en met de paraplu blijven uw kleren droog.

Woensdag 17 oktober 2012

- Van : Champagnac-la-Rivière 300 m
- Naar : Aixe-Sur-Vienne 220 m
- Stijgen : 500 m
- Dalen : 650 m
- Afstand : 31 km
- Duur : 7 uur

Wederom kom ik vandaag af en toe de GR 654 tegen. Het is raar, soms moet ik de andere richting uit gaan en ga ik dus weg van Santiago de Compostela. Ik heb gisteravond dan toch de paraplu niet nodig gehad. Het is droog gebleven.

Voor ik de gîte verlaten heb, heb ik nog een bedankingsbriefje achter gelaten. Dankzij de kracht van de schelp heb ik wederom een overnachtingsplaats gehad. Ik kan de gîte aan iedereen aanraden. Je kunt er van de vloer eten. In de kast staan meerdere stapels borden en op het bovenste bord van elke stapel ligt er een opgevouwen papieren servet zodat er toch geen enkel stofje op uw bord komt te liggen.

Af en toe zie ik in een tuin één of meerdere palmbomen staan. Dat maakt u dan toch meteen weer duidelijk dat je hier in het zuiden zit. Vandaag is het terug droog en het zijn wederom aangename temperaturen.

Een plat gereden vuursalamander. Ik heb er hier al verschillende gezien die telkens aangereiden werden. Het is nu de trektijd voor deze dieren. Ze zoeken nu massaal een veilige en goede winterplaats op. Meestal is dat half tot eind oktober, hangt van de temperatuur af. Het zijn uitgesproken nachtdieren die voor de grote winterrust nog even proberen een extra vetlaagje aan te leggen door nu zo lang en zoveel mogelijk te eten (wormen, kevers en vliegende insecten). Leuk om te weten is dat deze schoonheden tot 20 jaar oud kunnen worden en dat ze alle 'anders' zijn. Er zijn geen 2 exemplaren te vinden die dezelfde tekening hebben. Geelzwarte kleuren wil voor de buitenwereld zeggen: ik ben giftig en dus niet eetbaar! Het is hun enige verdedigingswapen. (*info van Bob Verheul*).

De Haute-Vienne is gekend om zijn de roodbruine runderen ook wel Limousin koeien genoemd in de beboste heuvels in dit gebied.

Mijn einddorp vandaag is Aixe-Sur-Vienne en is meteen ook het einde van deze tocht. Normaal gezien zou er een hotel zijn dat het ganse jaar open is. Van zodra ik in het dorp kom doe ik navraag. Blijkt dat het hotel toch gesloten is. Maar er is een toeristisch informatie bureau. Ik ga daarheen maar het zou kunnen dat dit deze tijd van het jaar ook gesloten is.

Ik begeef me naar het toeristisch bureau. Het is toch open en ik word er te woord gestaan door de receptioniste. Het hotel is verkocht en er komt een andere eigenaar in, vandaar dat het enkele weken gesloten is. Maar ze denkt wel een oplossing te hebben voor een pelgrim. Ze pleegt een telefoontje en even later laat ze me weten dat ik word opgehaald en dat ik te gast ben bij een familie die een tiental kilometers buiten het dorp woont. De dienst is gratis.

Even later word ik opgehaald door een dame die zich voorstelt als Maryse. Ze brengt me naar een villa met zwembad en enkele bijgebouwen, gelegen in een bosrijke omgeving. Ik ben de eerste pelgrim die ze ontvangen.

Maryse begeleidt me naar de logeerkamer. Ik word deze avond bij hen aan tafel verwacht voor het diner. Ondertussen mag ik wat wandelen in de tuin. Maryse zegt mij dat er achteraan in de tuin ook een hekje is dat toegang verschaft tot het omringende bos.

Nadat ik mij wat heb verfrist beslis ik om wat te gaan wandelen in de omgeving. Ik durf niet zo maar in de tuin en rond de woning te gaan wandelen om mijn gastgezin hun privacy niet te schenden. Ik stap dan ook in de richting van de rijbaan. Als ik enkele tientallen meters op de oprit ben, zie ik Maryse uit een van de bijgebouwtjes komen. Ze wenkt mij. Ik ga naar haar toe en ze vraagt mij haar te vergezellen naar het bureel van haar echtgenoot zodat ze me kan voorstellen aan haar echtgenoot Christian.

Christian is een zakenman en komt, voor zijn zaken, in alle landen van Europa. Hij heeft ook een klant zegt hij in België maar hij kan niet op de naam van het dorp komen. Hij begint te zoeken in zijn databank en vindt dan de gegevens van de klant. Blijkt dat de klant woonachtig is in Mollem, een aanpalend dorp van waar ik woon.

Even later vraagt Christian om met hem paddestoelen te gaan plukken in het bos. Ons eten voor straks zegt hij. Het mandje hierboven is de buit van een kwartiertje plukken. Ikzelf heb drie paddestoelen gevonden maar helaas het waren geen eetbare. Christian heeft een goede neus voor het vinden van paddestoelen, hij vindt de ene na de andere. Hij snijdt er eentje door. De paddestoel moet van binnen blauw zien, dat zijn de beste.

Christian giet ons een bière-picon uit in een Belgisch bierglas van Palm. Als de soep is opgediend vraagt Christian mij hem te volgen. Hij neemt me mee naar de kelder. Als ik de trap af kom zie ik één deur. Het is de wijnkelder van Maryse zegt hij. Ik schat een paar honderd flessen wijn. Christian zegt mij dat het allemaal champagne is en witte wijn geen rode want dat drinkt Maryse niet. Christian zegt dat ik nu eens naar zijn wijnkelder dien te

gaan, het is de volgende deur in de gang zegt hij. Maar ik was net in de gang en daar was maar één deur. Christian grinnikt. Het is een geheime deur zegt hij, probeer hem maar eens te vinden. Hola, nu wordt het echt spannend. Ik begin op alle muren te drukken en te kloppen maar het zijn allemaal volle betonstenen. Er is ook een voorraadrek dat aan de muur hangt maar ook daar krijg ik geen beweging in. Christian grinnikt terug en trekt aan een van de veroeste krammen in de muur. De deur, een stuk muur, gaat nu elektrisch open en we komen in de wijnkelder van Christian. Ook een paar honderd flessen.

Hier liggen enkel maar rode flessen wijn. Er is een hoekje waar enkel de verzamelflessen van Christian liggen. Uit dat hoekje neemt hij een fles. Het etiket is niet meer te lezen maar Christian kent het merk en het jaartal uit zijn hoofd. Voor deze speciale gelegenheid zegt hij gaan we samen eens een speciale fles drinken. Ik ben de naam en het jaartal al vergeten maar Christian had de fles al 14 jaar in zijn bezit. De fles, zie foto hierboven, hebben we dan maar samen uitgedronken. 't Ja het leven van een pelgrim kan hard zijn. Christian nodigt mij tevens uit om volgend jaar de eerste nacht terug bij hen door te brengen. Ik mag gerust een vriend meebrengen zegt hij. Dat is dan meteen genoteerd.

Donderdag 18 oktober 2012

Mijn pelgrimstocht houdt hier voorlopig op. Volgend jaar in april kom ik terug en zet ik de tocht verder. Hier vlak in de buurt ligt het dorpje Oradour-Sur-Glane. Ik breng een bezoek aan dit dorpje. Oradour sur-Glane was een klein landelijk dorpje op circa 20 km ten noordwesten van Limoges. Het was per tram snel vanuit Limoges te bereiken. Op zondag kwamen er dan ook dikwijls mensen uit Limoges voor een picknick of om te vissen in de Glane.

Op 10 juni 1944 komen ongeveer 130 SS'ers onder leiding van Luitenant Kahn en tweede luitenant Barth bij Oradour en omsingelen het dorp. Om 14.00 uur worden alle bewoners verzocht hun huizen, winkels en scholen te verlaten en zich te verzamelen op het marktplein.

Om 15.00 uur worden de mannen gescheiden van de vrouwen en van de kinderen. De vrouwen en kinderen gaan dan onder begeleiding naar de kerk, waar de deur op slot wordt gedaan. Om 15.30 uur worden de mannen verdeeld in 6 groepen en opgesloten in diverse schuren. De deuren blijven open en de mannen en jongens worden door mitrailleurs onder schot gehouden.

Om 16.00 uur beginnen de mitrailleurs bij de 6 schuren hun dodelijk werk. De Duitse soldaten moeten op de benen mikken om de gruwel nog te vergroten. De mannen en jongens, velen slechts gewond aan hun benen, vallen over elkaar en de SS'ers klimmen over de stapels heen om genadeschoten te geven. Vervolgens wordt er hooi en hout naar binnen geworpen en alles in brand gestoken.

Wat gebeurde er intussen in de kerk? SS'ers brachten iets voor 16.00 uur een aantal kisten in de kerk waaruit draden hingen. Om 16.00 uur werden de draden aangestoken en de soldaten deden de deur van de kerk dicht. Met een luide knal ontploften de kisten en verspreidden een verstikkende zwarte rook. Het lukte de wanhopige vrouwen die het overleefd hadden de deur te openen, maar zij werden meedogenloos neer gemaaid door de mitrailleurs.

De SS'ers hadden een volledig dorp uitgemoord. Slechts 5 jongemannen, uit de verschillende schuren, en 1 vrouw uit de kerk wisten aan deze massamoord te ontkomen. Er waren 642 slachtoffers. Hierna werd het dorp systematisch geplunderd en vervolgens in brand gestoken. Toen Generaal de Gaulle de resten van het dorp bezocht, nam hij 2 besluiten. Het dorp moest zo blijven als aangetroffen na deze gruweldaad en er zou een nieuw Oradour-Sur-Glane gebouwd worden. In 1953 werd dit nieuwe Oradour-Sur-Glane ingewijd.

De vijf jonge mannen die deze gruwel overleefden lagen onder andere lijken van het dorp en hielden zich voor dood.

Majoor Dickman, commandant van de 1e Divisie werd op 29 juni 1944 aan het Normandië front dodelijk getroffen. Kapitein Kahn is vermist. Luitenant Barth kreeg tijdens een proces in Oost-Berlijn in 1983 levenslang voor zijn gruweldaden in Oradour-Sur-Glane.

Generaal Lammerding, de opdrachtgever van deze gruweldaad, werd bij verstek veroordeeld maar was toen al weer in het veilige Duitsland en werd, ondanks vele verzoeken van opeenvolgende Franse regeringen niet aan Frankrijk uitgeleverd.

Hij hoefde in Duitsland ook geen straf voor zijn misdaden uit te zitten. Deze boef leefde nog lang en gelukkig in Duitsland als civiel ingenieur en stierf in 1971 een natuurlijke dood.

De auto van de dorpsdokter staat nog geparkeerd voor zijn woning. Ook hij overleefde de gruwel niet.

Een van de overlevenden, Robert Hébras, heeft die dag beschreven. Hij schrijft dat hij in Oradour nog nooit zoveel mensen bij elkaar had gezien. Over de stemming zegt hij voorts dat deze gemoedelijk was. De mensen praatten normaal met elkaar en her en der was er een schampere opmerking te horen. Ook werden hier en daar door de Duitsers geruststellende opmerkingen gemaakt. Bekend is de opmerking tegen de pasteibakker, toen deze zich zorgen ging maken over de cakes die hij net in de oven had gedaan, dat hij zich geen zorgen hoefde te maken en dat "wij" er wel even op zouden letten. Gerustgesteld zou de man zich omgedraaid hebben en een gesprek met anderen hebben aangeknoopt.

Op dat moment zou, volgens Hébras, er nog een weinig dreigende houding van de Duitsers zijn uitgegaan. De gesprekken waren nog steeds levendig. Een Duits officier, die goed Frans sprak, verzocht burgemeester Desourteaux zich te melden. Deze deed een stap vooruit. De officier beval hem gijzelaars aan te wijzen, wat hij weigerde en zichzelf als gijzelaar aanbood. Intussen moesten de wapens van de bewoners ingeleverd worden. Inmiddels brachten de Duitsers hun wapens in stelling tegen de mannen. De gesprekken verstomden. De mannen werden opgesplitst en opgesloten in diverse schuren.

Om 16.00 uur hoorde Hébras een grote knal, waarvan hij dacht dat het een granaat was. Direct hierna begonnen de machinegeweren te ratelen. Overal hoorde hij kreunende mannen. De geur van bloed vermengde zich met de geur van hooi, stof en kruitdamp. Hébras was onder de lichamen van anderen terechtgekomen en schrijft zich nog niet gerealiseerd te hebben, wat er op dat moment aan de hand was. Hij noemt hierbij in zijn verslag, dat de schuur veranderd was in "een hel op aarde". Hij hield zich voor dood en bleef bewegingsloos onder de lijken liggen.

Later hoorde hij Franse stemmen, die hij herkende aan het accent van zijn geboortestreek. Dit waren vier andere vrienden, die de slachting overleefd hadden en met hen wist hij zichzelf in veiligheid te brengen. Zij verscholen zich in drie grote konijnenhokken achter de schuur en hervonden hun vrijheid.

Wat het lot van de vrouwen en de kinderen betreft, laat hij mevrouw Rouffanche aan het woord. Zij vertelt dat zij om 14.00 u opeens Duitse soldaten in haar huis vond, die haar dwongen naar het marktplein te gaan, waar de mannen en de vrouwen van elkaar gescheiden werden. Zij zag hoe rijen schoolkinderen, onder begeleiding van hun onderwijzers, ordelijk naar het marktplein werden gebracht. Alle vrouwen, veel moeders hadden hun kinderen op de arm of tegen zich aangedrukt, werden in de kerk bijgedreven. Met grote angst wachtten zij de gebeurtenissen in de kerk af.

Omstreeks een uur of 4 kwamen twee jonge soldaten de kerk binnen en plaatsten een soort kist in het koor van de kerk. Uit deze kist hingen lange draden tot aan de grond. De mensen moeten door een hel gegaan zijn. Plotseling een grote knal, waardoor de hele kerk in brand vloog en alle vrouwen en kinderen levend verbrandden. Mevrouw Rouffanche wist met behulp van een knielbankje naar een kerkraam toe te klimmen en werd daarbij gevolgd door een jonge vrouw en haar baby, die door de Duitsers naar beneden geschoten werden en stierven. Mevrouw Rouffanche raakte zelf gewond en liet zich naar beneden vallen. Gedurende twaalf lange uren hield zij zich verborgen tussen erwtenplanten.

De moordenaars slachtten honderden vrouwen en kinderen af. De jongste van hen was nog geen week oud. Later op de dag werd de rest van het dorp in brand gestoken. In de loop van de middag kwam een tram, die een proefrit maakte, met een paar bewoners in Oradour-Sur-Glane aan. Deze passagiers werkten bij de trammaatschappij. Eén van hen stapte uit en werd doodgeschoten. De nazi's stuurden de tram met de andere passagiers terug naar Limoges. Toen de volgende tram in Oradour arriveerde om 19.30 uur, mochten de 20 bewoners van Oradour uitstappen. Zij kregen van de Duitse soldaten te horen, dat zij hun gelukkig gesternte mochten danken, omdat de rest van Oradour was afgeslacht.

De Duitsers hadden inmiddels Oradour geplunderd en gingen weg. Twee dagen later kwamen ze terug om twee grote massagraven te delven. Een paar dagen later zonden de Duitsers een paar officieren naar Oradour. Hun taak was de effectiviteit van de operatie te inventariseren.

Een paar inwoners van Oradour-Sur-Glane, met wat pluimvee, bleven ontredderd en verslagen achter. Zij hadden de droeve taak om de doden, die niet in de massagraven terecht gekomen waren, te identificeren en te begraven of hun as veilig te stellen.

Tijdens mijn bezoek aan Oradour-Sur-Glane zijn er maar weinig toeristen. De toeristen die ik er ontmoet zijn allen erg onder de indruk van wat ze te zien krijgen. In het dorp heerst een doodse stilte.

De auto's staan nog steeds geparkeerd naast de kruidenierswinkel. Al het rubber en de kunststof zijn door de tijd vergaan. Enkel grote delen van het metaal zijn overgebleven.

Na de oorlog werden de inwoners van Oradour opgegraven uit de massagraven en kregen ze allen een afzonderlijk graf. De spullen die ze nog bij zich hadden worden nu tentoont gesteld.

Montres
Elles indiquent des heures heures
des Normans (70 à 17 heures)

Etui à cigarettes

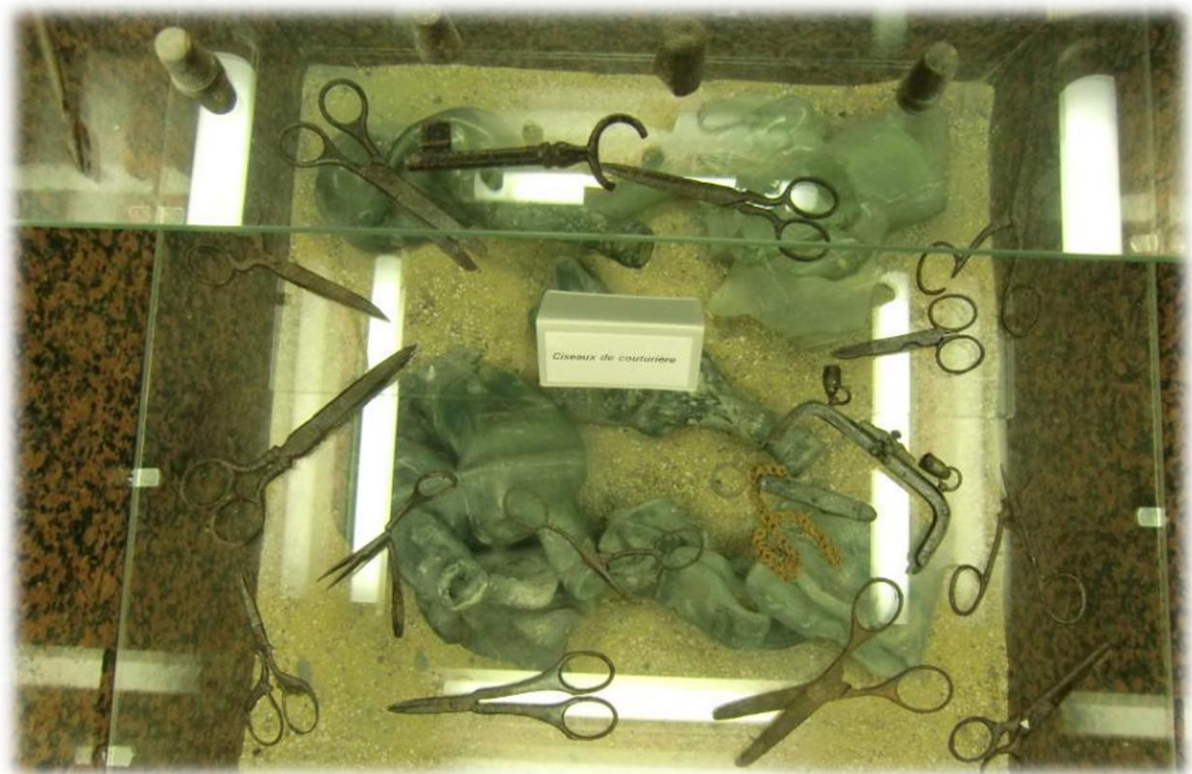
OBJET AGRANDI
ETRE LISIBLE
LA VITRINE

SERVICE DE TRAVAIL

CARNET S. Re...
Résolution...

PAR DÉCRET DE DOCUMENTS
RÉSERVÉS DANS LES SÉPULCHRES
APRÈS LA TRACONTE
LES ORIENTAIS NE PEUVENT
ÊTRE DÉPOSÉS EN HAUTON AU
TAIN D'ÉTATS DE PRÉSENT
TAIN D'ÉTATS DE PRÉSENT

Het dorp, dat nu een openluchtmuseum is kan gratis bezocht worden. Maar men kan niet zomaar in het dorp. Men heeft er een muur omheen gemetst. Men moet eerst afdalen in het "Centre de la Mémoire". Daar kan men tegen betaling een film bekijken over Oradour-Sur-Glane en een museum bezoeken. Vervolgens leidt een trap u naar boven en je komt meteen in het verwoeste dorp terecht.

In het Centre de la Mémoire kun je een gidsje kopen met een stratenplan van het dorp. De gidsjes zijn er te koop in verschillende talen, Nederlands, Frans, Engels, Spaans.....Maar niet in het Duits. Dat ligt hier, na al die tijd, nog te gevoelig. Nu zijn er nog altijd mensen die in het nieuwe Oradour-Sur-Glane nog enkel zwarte kledij dragen.

Het volledige dorp is tot op de dag van vandaag in stand gehouden zoals men het na de gebeurtenissen heeft aangetroffen. Op de meeste huizen heeft men wel een plaatje aangebracht met de naam en het beroep van de bewoners.

247 km heb ik op dit traject afgelegd of een gemiddelde van 28 km per dag. Dagelijks heb ik zowat 500 meter geklommen en evenveel meters gedaald. Ik heb een gemiddelde van zowat 8 uur per dag gestapt.

In totaal heb ik nu 450 km van de GR 4 afgelegd. Nog een goeie 1.000 km te gaan en dan zit de GR 4 er op en kan ik richting Lourdes aanvatten.

Nogmaals hartelijke dank aan alle mensen die mij onderweg onderdak hebben verschaft of mij geholpen hebben om onderdak te vinden.

Ludwig : benaltijdweg@gmail.com

Michel : michel.claesen1@telenet.be